

Säästötoimet lievensivät tappiota

Yhteenveto vuoden 2009 kolmannen vuosineljänneksen avainlukuista

- Liikevaihto laski 21,8 % ja oli 436,9 milj. euroa (558,7 milj.)
- Matkustajaliikenteen lasku henkilökilometreissä edellisvuoteen verrattuna 10,8 %, matkustajakäyttöaste laski 0,2 prosenttiyksikköä 79,6 prosenttiin (79,8)
- Lentotoiminnan yksikkötuotot tonnikipometrilta laskivat 13,5 %, yksikkökustannukset laskivat 1,0 %
- Liiketappio oli 24,1 milj. euroa (-25,5 milj.)
- Toiminnallinen tulos eli liiketulos ilman myyntivoittoja, kertaluonteisia eriä ja johdannaisten käyvän arvon muutoksia oli -36,4 milj. euroa (+2,1 milj.)
- Tulos ennen veroja oli -28,0 milj. euroa (-23,0 milj.)
- Nettovelkaantumisasaste syyskuun lopussa oli 34,6 % (-8,7 %) ja leasingvastuilla oikaistu nettovelkaantumisasaste 97,1 % (51,1 %)
- Taseen rahavarat syyskuun lopussa olivat 304,4 milj. euroa (374,0 milj.)
- Omavaraisuusaste 38,5 % (46,2 %)
- Oma pääoma/osake 6,73 euroa (7,54)
- Tulos/osake -0,16 euroa (-0,15)
- Sijoitetun pääoman tuotto -9,5 % (+5,5 %)
- Lentojen operatiivinen täsmällisyys 90,3 % (80,2 %)

Osavuositarkastuksissa vuoden 2008 vertailuluvut esiintyvät sulkeissa kuluvaan vuoteen lukujen perässä.

Toimitusjohtaja Jukka Hienonen osavuosituloksesta:

Kolmannen neljänneksen tulos oli arvioidemme mukainen, vaikka se ei luonnollisestikaan vastaa millään muotoa tavoitteitamme.

Liikevaihto on sulanut edelleen yli 20 prosentin vauhtia. Kysynnän rakenne ei ole ratkaisevasti muuttunut alkuvuodesta. Liikematkustuksen aiempaa selvästi alempi kysyntä ja sen myötä heikentynyt keskihinta ovat leikanneet yli viidenneksen yläriviltä. Koneet lentävät varsin kohtuullisilla matkustajakäyttöasteilla, mutta keskihinnan raju lasku syö kannattavuutta. Kysynnän laskuun on sopeuduttu kapasiteettia vähentämällä. Hintatason laskuun sopeutuminen on sen sijaan ollut tahmeampaa.

Kannattavuuden heikentymistä on saatu kuitenkin hidastetuksi ponnekailla säästötoimilla. Tekniikan, matkustamopalvelun ja cateringin vakautussopimukset ovat olleet keskeisessä roolissa ja erinomaisina esimerkkeinä myös muille yksiköille ja henkilöstöryhmille.

Nopeaa muutosta kysyntärakenteeseen ei ole näkyvissä. Ainoastaan rahtikysynnän lasku on pysähtynyt, mutta rahtihinnat ovat edelleen alamaissa. Lomaliikenteessä talvesta tulee erittäin haastava.

Keväästä asti valmistellun Finnairin rakennemuutoksen toteutus aloitettiin elokuussa. Finnairin johtoryhmä on sitoutunut viemään muutoksen läpi. Irtisanouduin tehtävästäni 7.8.2009 puolen vuoden irtisanoutumisajalla, mutta olen täysillä mukana muutoshankkeen toteutuksessa.

Finnairilla on vielä pitkä matka siihen, että yhtiön rakenteet ja niiden luomat toimintaedellytykset ovat kestävästi kilpailukykyiset. Yhtiön lähtökohdat ovat paremmat kuin monella sen kilpailijalla, mutta pieni kotimarkkina edellyttää valitun Eurooppa-Aasia-strategian toteuttamista niillä hintatasoilla, jotka kansainvälisesti kilpailluilta markkinoilta ovat saatavissa.

Meneillään olevassa laskusuhdanteessa Finnairin Aasian-strategia on osoittautunut erityisen tärkeäksi. Kotimarkkinat kärsivät heikosta kysynnästä ja hintatasosta. On ilo todeta, että kotimaisen kysynnän laskua ovat jossain määrin kompensoineet uudet yrityssovimukset muilla markkinoilla. Eurooppa-Aasia-liikenteen osuus on jo yli 50 prosenttia Finnairin reittituotoista.

Markkinat ja yleiskatsaus

Lentoliikenteen voimakkaasti negatiivinen kysyntäkehitys ensimmäisen puolivuotisjakson aikana loiveni kolmannella neljänneksellä. Toimialan tulostaso on kuitenkin edelleen negatiivinen ja kansainvälinen ilmakuljetusliitto IATA kaksinkertaisti vuoden aikana arviotaan toimialan kokonaistappiosta tänä vuonna 11 miljardiin dollariin.

Finnair-konsernin liikevaihto laski kolmannella neljänneksellä yli 20 prosenttia. Kysynnän väheneminen on koskenut sekä reitti- että lomaliikennettä. Liikematkustuksen kysynnän lasku on tasaantunut alemmalle tasolle, mutta toimialan ylikapasiteetti pitää edelleen lentolippujen hinnat alhaalla asiakassegmentistä riippumatta. Rahtikysynnän voimakas lasku on pysähtynyt, mutta ylikapasiteetti on laskenut hintatasoa edelleen.

Kapasiteettileikkausten ansiosta reittilentojen matkustajakäyttöaste on kuitenkin säilynyt hyvällä tasolla. Lomaliikenteessä se on sen sijaan laskenut.

Taseen vahvistamiseksi laskettiin syyskuussa liikkeeseen 120 miljoonan euron hybridilaina, joka alentaa velkaantumistasetta. Toimialan vertailussa Finnairin velkaantumistasete on maltillinen.

Vastatakseen nopeasti heikentyneeseen kannattavuuteen Finnair on käynnistänyt viimeisen 15 kuukauden aikana yhteensä 200 miljoonan tehostamisohjelmat kannattavuuden parantamiseksi. Ohjelmissa noin 120 miljoonan säästötavoitteet kohdistuvat henkilöstökustannuksiin. Tavoitteena on saada henkilöstöjärjestöjen kanssa aikaan lisää vakautussopimuksia, jotka työehtojen jouston kautta alentaisivat yksikkökustannuksia. Samalla tarvitaan myös rakenteellisia uudistuksia ja kumppanuuksia haetaan useisiin liiketoiminta-alueisiin.

Osana tehostamisohjelmaa ja liiketoiminnan kehittämistä Finnairissa on meneillään organisaatiomuutos, jolla keskitetään toimintoja, parannetaan tuotannon suunnittelua sekä tehostetaan kapasiteetin ja resurssien kannattavaa käyttöä.

Taloudellinen tulos 1.7.–30.9.2009

Liikevaihto laski vuoden kolmannella neljänneksellä 21,8 prosenttia ja oli 436,9 miljoonaa euroa (558,7 milj.). Konsernin toiminnallinen liiketulos ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja, kertaluonteisia eriä ja johdannaisten käyvän arvon muutoksia oli -36,4 miljoonaa euroa (+2,1 milj.). Oikaistu liikevoittomarginaali oli -8,3 prosenttia (+0,4). Tulos ennen veroja oli -28,0 miljoonaa euroa (-23,0 milj.).

Johdannaisten käyvän arvon muutoksista kirjattiin vuosineljänneksen tulokseen 3,7 miljoonan euron raportoitua tulosta parantava erä. Viime vuonna vastaava erä oli 26,1 miljoonaa euroa raportoitua tulosta heikentävä. Voimakas vaihtelu johtuu polttoaineen markkinahinnan heilahteluista. Johdannaisten käyvän arvon muutoksilla ei ole rahavirtavaikutusta.

Heinä-syyskuussa Finnairin matkustajaliikenteen kapasiteettia vähennettiin 10,6 prosenttia ja myydyt henkilökilometrit vähenivät 10,8 prosenttia. Aasianliikenteen myydyt henkilökilometrit vähenivät 12,7 prosenttia ja lomaliikenteen suorite 17,3 prosenttia. Koko liikenteen matkustajakäyttöaste laski edellisvuodesta 0,2 prosenttiyksikköä 79,6 prosenttiin. Kuljetetun rahdin määrä laski 8,5 prosenttia.

Reitti- ja lomaliikenteen yhteenlasketut yksikkötuotot henkilökilometritä laskivat 10,4 prosenttia. Tuotto matkustajaa kohden laski 11,3 prosenttia. Rahtiliikenteen yksikkötuotto tonnikipometritä laski 37,0 prosenttia. Matkustaja- ja rahtiliikenteen painotettu yksikkötuotto laski 13,5 prosenttia.

Euromääräiset toimintakulut laskivat jakson aikana 15,0 prosenttia liikevaihdon supistuessa 21,8 prosenttia, mikä heikensi toiminnan kannattavuutta merkittävästi. Lentotoiminnan yksikkökustannukset laskivat 1,0 prosenttia. Aloitettujen tehostamisohjelmien vaikutus kolmannen neljänneksen tulokseen on noin 30 miljoonaa euroa. Kumulatiivisesti tehostamisohjelma on tuonut tänä vuonna noin 70 miljoonan euron säästöt.

Polttoainekustannukset laskivat kolmannella neljänneksellä 28,4 prosenttia edellisvuoden heinä-syyskuusta, mikä johtuu osin polttoaineen hinnan laskusta, osin vähentyneestä kulutuksesta. Polttoainekulut lennettyä tonnikipometriä kohti laskivat 14,8 prosenttia. Vertailussa polttoainekuluiksi on huomioitu myös realisoituneet polttoainejohdannaisten ja valuutan suojausvoitot ja -tappiot.

Polttoainekulujen lisäksi myös muut toiminta-asteesta riippuvat kustannuserät – liikennöimismaksut, maaselvitys- ja cateringkulut sekä markkinoinnin ja valmismatkatuotannon kulut – laskivat matkustaja- ja rahtivolymien merkittävän alenemisen myötä. Muut vuokrat -erä nousi 22,6 prosenttia johtuen kapasiteetin vuokrauksesta yhteistyölennoilta.

Kolmen uuden Airbus A330 -koneen hankinta alkuvuonna näkyy kasvaneina poistoina. Lentokoneiden lease-maksut laskivat 13,5 prosenttia valuuttamuutosten vuoksi.

Eräiden kiinteistöjen ja yhden varamoottorin myynti- ja takaisinvuokraus tuotti 31,2 miljoonan euron myyntivoiton. Jaksolla tehtiin toisaalta myös 22,6 miljoonan euron arvonalennuskirjaukset Boeing 757 -lentokoneiden luovutukseen liittyvistä eristä, vaihto- ja käyttöomaisuudesta MD-11-konetyypistä luopumisen yhteydessä sekä kahdesta myynnissä olevasta Embraer-koneesta. Kirjaukseen sisältyy lisäksi lentäjien eläkeaielmoituksista johtuva varaus. Alaskirjauksilla netotettu käyttöomaisuuden myyntivoitto ja kertaluonteiset erät olivat kolmannella neljänneksellä 8,6 miljoonaa euroa.

Taloudellinen tulos 1.1.–30.9.2009

Liikevaihto laski tammi–syyskuussa 17,7 prosenttia ja oli 1 380,0 milj. euroa (1 676,8 milj.). Konsernin toiminnallinen liiketulos ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja, johdannaisten käyvän arvon muutoksia ja kertaluonteisia järjestelykuluja laski -140,8 milj. euroon (+14,5 milj.). Oikaistu liikevoittomarginaali oli -10,2 prosenttia (+0,9). Tulos ennen veroja oli -88,3 milj. euroa (-0,2 milj. euroa).

Johdannaisten käyvän arvon muutoksilla oli 51,3 miljoonaa euroa vuoden ensimmäisen yhdeksän kuukauden raportoitua tulosta parantava vaikutus. Edellisvuonna vastaava erä heikensi raportoitua tulosta 13,6 miljoonaa euroa.

Tammi–syyskuussa matkustajaliikenteen kapasiteettia supistettiin 7,8 prosenttia ja myytyjen henkilökilometrien määrä laski 6,4 prosenttia. Asian-liikenne laski 9,2 prosenttia. Matkustajakäyttöaste nousi edellisvuodesta 1,1 prosenttiyksikköä 75,9 prosenttiin. Kuljetetun rahdin määrä laski viime vuodesta 17,4 prosenttia.

Konsernin matkustajaliikenteen yhteenlasketut yksikkötuotot henkilökilometriltä laskivat 12,5 prosenttia. Tuotto matkustajaa kohden laski 10,0 prosenttia. Rahtiliikenteen yksikkötuotto tonnikipometriltä laski 30,1 prosenttia. Matkustaja- ja rahtiliikenteen painotettu yksikkötuotto laski 12,5 prosenttia.

Euromääräiset toimintakulut laskivat jakson aikana 8,6 prosenttia, kun liikevaihto laski 17,7 prosenttia. Lentotoiminnan yksikkökustannukset tarjotulta tonnikipometriltä nousivat 0,8 prosenttia. Muut vuokrat olivat 26,0 prosenttia korkeammat kuin vuotta aiemmin johtuen pääosin ensimmäisellä neljänneksellä Lomalennoille vuokrattuna olleesta Air Euroopan Airbus A330-lentokoneesta sekä kapasiteetin vuokrauksesta yhteistyölennoilta.

Kolmannella vuosineljänneksellä liiketoiminnan rahavirta kääntyi lievästi positiiviseksi. Koko alkuvuoden nettorahavirta on kuitenkin selvästi negatiivinen, -114,2 miljoonaa euroa.

Tammi–syyskuun tulos osaketta kohden oli -0,51 euroa (0,02).

Investoinnit, rahoitus ja riskienhallinta

Syyskuun lopussa taseen rahavarat olivat 304,4 milj. euroa (374,0 milj.). Nettovelkaantumisaste (gearing) syyskuun lopussa oli 34,6 prosenttia (-8,7). Leasingvastuilla oikaistu nettovelkaantumisaste oli 97,1 prosenttia

(51,1). Omavaraisuusaste oli 38,5 prosenttia (46,2). Finnairin vakavaraisuus on toimialan vertailussa hyvä.

Investoinnit vuoden kolmannella neljänneksellä olivat 11,3 milj. euroa (74,9 milj. euroa). Ennakkomaksut mukaan lukien lentokalusto- ja liitännäisinvestointien rahavirtavaikutus tammi-syyskuussa oli 333 milj. euroa ja arvio koko vuodelle 400 miljoonaa euroa.

Vuoden 2010 osalta investointien määrää pyritään vähentämään alkuperäisestä 300 miljoonasta eurosta muun muassa väljentämällä uusien laajarunkokoneiden hankinta-aikataulua.

Pitkäaikaista TyEL-lainaa nostettiin kolmannen vuosineljänneksen aikana 20 miljoonaa euroa. Yhteensä TyEL-lainaa on nostettu 105 miljoonan edestä alkuvuonna. Pääomien vapauttamiseksi Finnair teki elo-syyskuussa myynti- ja takaisinvuokraussopimukset eräistä lentokenttäalueella sijaitsevista kiinteistöistä sekä yhdestä Airbus A330 -koneen varamoottorista. Sopimusten rahavirtavaikutus oli yhteensä noin 90 miljoonaa euroa.

Kolmannella neljänneksellä laskettiin liikkeelle 120 miljoonan euron suuruinen oman pääomanehtoinen hybridilaina, joka ylimerkittiin. Hybridilaina alensi tilinpäätöshetken oikaistua nettovelkaantumisasetta 15,7 prosenttiyksikköä. Hybridilainan vaikutusta korollisten varojen osalta ei ole huomioitu velkaantumisasetta laskettaessa, koska lainan kassavaikutus realisoituu vasta viimeisellä neljänneksellä. Rahavarojen lisäys alentaa nettovelkaantumisasetta vielä 13,8 prosenttiyksikköä lisää.

Toteutuneiden rahoitusjärjestelyjen lisäksi Finnairilla on jäljellä Euroopan Investointipankilta 250 milj. euron luottolupaus ja työeläkeyhtiö Ilmariselta noin 330 milj. euron rahastoitujen eläkevarojen takaisinlainausmahdollisuus, jotka molemmat edellyttävät pankkitakausta.

Finnairilla on sovittuna reservirahoitukseksi tarkoitettu, toistaiseksi käyttämätön 200 milj. euron syndikoitu luottolupaus. Rahoituksellista joustoa saadaan myös 200 milj. euron lyhytaikaisella yritystodistusohjelmalla, josta tilinpäätöshetkellä oli käytössä 101 miljoonaa euroa.

Finnair neuvottelee kolmelle Airbus A330 -laajarunkokoneelleen Airbusin omistajavaltioiden vientiluottolaitoksilta rahoitusta, jota on tarjottu Airbus-koneiden ostajille.

Finnairin hallituksen hyväksymän rahoituksen riskienhallintapolitiikan mukaisesti yhtiö on suojannut reittiliikenteen lentopetroliostoista 71 prosenttia seuraavat kuusi kuukautta ja tämän jälkeen seuraavat 24 kuukautta alenevalla suojausasteella. Finnairin tilauslentoliikenteessä hintasuojataan matkanjärjestäjien kanssa sovitun liikenneohjelman mukaista polttoaineen kulutusta suojauspolitiikan puitteissa. Polttoaineen hintasuojauksen instrumenttina käytetään pääosin lentopetrolin ja kaasuöljyn (gasoil) hintaan sidottuja johdannaisia.

Finnairin tuloslaskelmaan sisältyy myöhemmin erääntyvien johdannaisten käyvän arvon muutos vuosineljänneksen aikana. Kyseessä on IFRS-tilinpäätöskäytännön mukainen arvostustulos, joka ei ole realisoitunut. Sillä ei ole rahavirtavaikutusta eikä sitä lasketa mukaan toiminnalliseen liiketulokseen. Tammi–syyskuussa johdannaisten käyvän arvon muutos oli 51,3 miljoonaa euroa (-13,6 milj.) ja kolmannella neljänneksellä 3,7 miljoonaa euroa (-26,1 milj.) tulosta parantava.

Toiminnalliseen liikevoittoon sisältyy tammi–syyskuussa 58,7 milj. euroa polttoainesuojauksista johtuvia johdannaisten realisoituneita tappioita, jotka näkyvät tuloslaskelman polttoainerivillä. Kolmannella neljänneksellä tappiot olivat 15,9 miljoonaa euroa. Luku sisältää sekä valuutta- että polttoainejohdannaiset.

Omaan pääomaan sisältyy suojauslaskentaan liittyvä käyvän arvon rahasto, jonka arvoon öljynhinta- ja valuuttamuutokset vaikuttavat. Erän suuruus katsaushetkellä oli -54,3 milj. euroa, mikä sisältää valuutta- ja polttoainejohdannaiset sekä vähemmässä määrin muita rahoituseriä.

Yhdysvaltain dollarin vahvistuminen suhteessa euroon edellisvuoteen verrattuna ei valuuttasuojauksen ansiosta merkittävästi vaikuttanut Finnairin vuoden yhdeksän ensimmäisen kuukauden toiminnalliseen tulokseen. Syyskuun lopussa seuraavan 12 kuukauden suojausaste dollarikorille oli 70 prosenttia.

Norwegian Air Shuttlen osakkeiden arvonnousu vaikutti Finnairin omaan pääomaan noin yhdeksän miljoonaa euroa laskennallisten verojen jälkeen. Finnair omistaa Norwegian Air Shuttlen osakkeista runsaat viisi prosenttia.

Osakkeet

Finnairin markkina-arvo syyskuun lopussa NASDAQ OMX Helsingin pörssissä oli 530,5 milj. euroa (517,7 milj.) ja osakkeen päätöskurssi oli 4,14 euroa. Tammi–syyskuun aikana Finnairin osakkeen ylin kurssi oli 5,24 euroa (8,49), alin kurssi 3,52 euroa (3,95) ja keskipurssi 4,30 euroa (6,32). Osakkeita vaihdettiin 8,8 miljoonaa (57,7) kappaletta arvoltaan 37,7 milj. euroa (365,0 milj.).

Finnairin osakkeiden kokonaismäärä oli syyskuun lopussa 128 136 115 kappaletta. Suomen valtio omisti Finnairin osakkeista 55,8 prosenttia (55,8), suorien ulkomaisten omistusten ja hallintarekisteröityjen osuus oli 18,0 prosenttia (17,7).

Finnairin hallussa oli 30.9.2009 yhteensä 387 429 kappaletta Finnairin osakkeita, joiden osuus yhtiön koko osakemäärästä oli 0,3 prosenttia.

Organisaatiomuutos

Osana toiminnan tehostamista Finnair järjesteli konsernin organisaatorakennetta. Toteutuksessa olevan muutoksen tavoitteena on keskittää konsernin reitti- ja lomalentotoiminnot yhtenäiseen Lentoliikenne-organisaatioon Finnair Oyj:n toimitusjohtajan alaisuudessa. Lisäksi uudistuksella haetaan liiketoiminnan ja konsernihallinnon tiiviimpää yhteistoimintaa.

Finnairin liiketoiminta jakautuu viiteen toiminnalliseen kokonaisuuteen: kaupalliset toiminnot, operatiiviset toiminnot, asiakaspalvelutoiminnot, matkapalvelut sekä lentotoimintapalvelut. Tukitoiminnoissa ovat talous ja rahoitus, henkilöstöhallinto, viestintä ja yhteiskuntasuhteet, resurssienhallinta, liiketoiminnan kehittäminen ja lakiasiat.

Uudessa rakenteessa kaupallisten toimintojen johtajana toimii Mika Perho, operatiivisten toimintojen Erno Hilden, asiakaspalvelutoimintojen Timo Riihimäki ja matkapalvelujen Kaisa Vikkula. Resurssienhallinnasta vastaava yksikköä johtaa Ville Iho.

Lentotoimintapalvelut, joka muodostuu Finnair Cateringistä, Finnair Tekniikasta ja maapalveluyhtiö Northportista, sekä Lentoliikenne-segmenttiin kuuluvat rahtiyhtiöt toimivat edelleen varatoimitusjohtaja Lasse Heinosen alaisuudessa.

Muutoksella tavoitellaan parempaa asiakaspalvelua, myynnin kasvua sekä tehokkaampaa laivaston ja henkilöstön käyttöä kannattavuuden parantamiseksi. Toimintojen uudelleenjärjestely selkeyttää vastuualueita ja tuo kustannussäästöjä.

Hallinnollisten tukitoimintojen, kuten tieto- ja henkilöstöhallinnon sekä talousohjauksen, johtaminen keskitetään konsernihallintoon. Myös resurssienhallinta ja pitkän aikavälin liiketoiminnan suunnittelu siirretään osaksi konsernihallintoa.

Organisaatiomuutos astui voimaan 1.10.2009. Uudelleenjärjestelyn arvioidaan vähentävän henkilöstötarvetta noin 200 henkeä.

Muutoksen myötä Finnair-konsernin ulkoisesti raportoitavista liiketoiminta-alueista poistuvat Reitti- ja Lomaliikenne. IFRS-raportoinnin mukaiset ensisijaiset liiketoiminnalliset segmentit ovat 1.10.2009 alkaen Lentoliikenne, Lentotoimintapalvelut ja Matkapalvelut. Finnairin reitti- ja tilauslentoliikenne, rahtiliiketoiminta ja laivastoyhtiö Finnair Aircraft Finance sisältyvät Lentoliikenne-segmenttiin. Aurinkomatkat on osa Matkapalveluja. Koko vuoden tulos raportoidaan uuden segmenttijaon mukaisena.

Hallinto

Toimitusjohtaja Jukka Hienonen ilmoitti irtisanoutumisestaan 7.8.2009. Hienonen jättää yhtiön viimeistään kuuden kuukauden irtisanomisajan jälkeen.

Finnair Oyj:n johtoryhmässä tapahtui rakenneuudistuksen seurauksena muutoksia. Johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtajan lisäksi varatoimitusjohtaja, talousjohtaja Lasse Heinonen, viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Christer Haglund, operatiivisista toiminnoista vastaava johtaja Erno Hilden, resurssienhallinnasta vastaava johtaja Ville Iho, henkilöstöjohtaja Anssi Komulainen, kaupallisista toiminnoista vastaava johtaja Mika Perho, asiakaspalvelutoiminnoista vastaava johtaja Timo Riihimäki sekä matkapalveluista vastaava johtaja Kaisa Vikkula.

Ansiolentotoimiluvan tarkoittamana vastuullisena johtajana (Accountable Manager) toimii Erno Hilden.

Johtokuntaan kuuluvat johtoryhmän jäsenten lisäksi Northport Oy:n toimitusjohtaja Jukka Hämäläinen, Finnairin catering-liiketoiminnan johtaja Kristina Inkiläinen ja Finnairin rahtiyhtiöiden toimitusjohtaja Antero Lahtinen.

Henkilöstö

Tammi-syyskuun aikana Finnair-konsernin henkilömäärä oli keskimäärin 8 980 (9 614), mikä oli 6,6 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Valtaosa vähenemästä on muodostunut määräaikaisista, joiden työsuhteet ovat päättyneet viimeisen 12 kuukauden aikana, mutta myös irtisanomisia on tehty osana henkilöstön vähentämisohjelmaa.

Reittiliikenteessä työskenteli 3 965 ja lomaliikenteessä 486 henkilöä. Tekniikan, catering- ja maapalveluiden yhteenlaskettu henkilöstö oli 3 435 ja matkapalveluiden 950. Muissa toiminnoissa työskenteli 144 henkilöä.

Finnairilla on voimassa olevat työehtosopimukset Suomen lentovirkailijoiden (SLV), Suomen lentoemäntä ja stuerttiyhdistyksen (SLSY), Finnairin ylempien (FYT) ja Finnairin insinöörien (FIRY) kanssa kevääseen 2010. Ilmailualan Unionin ja Finnairin Teknisten työehtosopimukset päättyivät 30.9.2009, koska sopimuksen mukaisesta palkankorotuksen tarkistuksesta ei päästy sopuun. Neuvottelut jatkuvat uusien työehtosopimuksien aikaansaamiseksi kummankin järjestön kanssa.

Lentäjien työehtosopimus päättyi marraskuun lopussa 2008 ja neuvottelut uudesta sopimuksesta ovat olleet käynnissä jo viime vuoden syksystä lähtien, ja jatkuvat edelleen. Suurimmat erimielisyydet työnantajan ja lentäjiä edustavan Suomen Liikennelentäjäliiton (SLL) välillä koskevat eläke-etuja, liikkeenjohdon direktio-oikeutta, työaikajärjestelyjä sekä työehtosopimuksella sovittavaa vapaa-ajan määrää.

Henkilöstökulujen laskuun tähdänneitä yt-neuvotteluja on jatkettu myös kolmannella vuosineljänneksellä Finnairin eri liiketoimintayksiköissä. Tavoitteena on solmia liiketoimintayksiköittäin vakautussopimukset, joilla sovittaisiin joustoista työn tuottavuuden parantamiseksi.

Vakautussopimukset henkilöstöjärjestöjen kanssa on tähän mennessä solmittu Finnair Tekniikassa, matkustamopalveluosastolla ja Finnair Cateringissa. Sopimukseen liittyy ylimääräinen bonusmalli, joka mahdollistaa säästöosuuksien palautumisen toiminnallisen tuloksen parantuessa. Sopimusten avulla saadaan 70 miljoonan euron säästötavoitteesta toteutetuksi yhteensä vajaan 30 miljoonan euron osuus vuoden 2010 loppuun mennessä. Muun muassa lentäjien kanssa ei ole vielä sovittu vakautustoimista. Lentäjien osuus säästösummasta on noin 20 miljoonaa euroa.

Muissa yksiköissä uudet yt-neuvottelut aiemmin asetettujen 15 prosentin eli 70 miljoonan euron säästöjen saamiseksi henkilöstökustannuksissa toteutetaan syksyn kuluessa. Ohjelma sisältää myös organisaatiomuutoksen tuomia henkilöstövähennyksiä.

Matkatoimistojen henkilöstömäärää on vähennetty viime vuoden syyskuusta 12 prosentilla eli 156 henkilöllä. Lisäksi koko henkilöstön 4-9 viikon lomautukset ovat meneillään.

Finnair-konsernin säästötoimet koskevat koko henkilöstöä lomautuksina tai muina henkilökohtaisina ansioleikkauksina. Työvoiman vähennystoimien kautta Finnair-konsernin henkilöstön määrä oli laskenut syyskuun loppuun mennessä yli tuhannella hengellä edellisvuoden syyskuusta.

Muutokset laivastossa

Finnair-konsernin laivastoa hallinnoi Finnairin kokonaan omistama tytäryhtiö Finnair Aircraft Finance Oy. Syyskuun lopussa Finnair-konsernilla oli liikenteessä yhteensä 68 lentokonetta. Finnairin koko laivaston keski-ikä on noin kuusi vuotta.

Finnairin laajarunkolaivastoon on liittynyt ensimmäisellä ja toisella neljänneksellä neljä uutta Airbus A330-300 -konetta. Kolmannella neljänneksellä ei tehty konehankintoja. Sen sijaan viimeisellä neljänneksellä hankitaan vielä yksi uusi Airbus A330-300 -kone. Tällä hetkellä Finnairilla on liikenteessä yhteensä 12 kaukoliikennekonetta.

Vuonna 2010 hankitaan vielä kolme Airbus A330 -konetta, kaksi ensimmäisellä neljänneksellä ja yksi viimeisellä neljänneksellä. Jäljellä olevat kolme Boeing MD-11 -konetta poistuvat Finnairin laivastosta vuoden 2010 maaliskuun loppuun mennessä. Vuosille 2012–2013 on tilauksessa kaksi Airbus-laajarunkokonetta, mutta lopullinen luovutusaikataulu on vielä vahvistamatta.

Osana laivastorakenteen harmonisointia ensi keväänä luovutaan kolmesta lomaliikenteen Boeing 757–200 -lentokoneesta. Finnairille jää vielä neljä Boeing 757 -konetta, joista suunnitellaan luovuttavan viimeistään vuonna 2012.

Ympäristö ja yhteiskuntavastuu

Finnair ottaa ympäristönäkökohdat huomioon kaikessa toiminnassaan ja päätöksenteossään.

Finnair on uudistanut lentokalustoaan systemaattisesti vuodesta 1999 lähtien. Moderni laivasto on vähemmän ympäristöä kuormittava hiilidioksidi- ja melupäästöjen osalta. Käynnissä oleva kaukoliikennelaivaston uudistus vaikuttaa päästömääriin huomattavasti.

EU hyväksyi viime vuonna mallin päästökaupan toteuttamiseksi lentoliikenteessä vuodesta 2012 alkaen. Finnair pyrkii vaikuttamaan muun muassa Aviation Global Deal -ryhmän kautta, että järjestelmästä tulisi maailmanlaajuinen, eikä se vääristäisi toimialan kilpailua.

Finnair osallistuu aktiivisesti ympäristöyhteistyöhön sidosryhmiensä kanssa. Lisäksi Finnair raportoi ympäristövaikutustaan kansainvälisessä CDP (carbon disclosure project) -hankkeessa jo kolmatta vuotta.

Liiketoiminta-alueiden kehitys kolmannella vuosineljänneksellä

Finnair-konsernin tilinpäätöksen ensisijainen segmenttiraportointi perustuu liiketoiminta-alueisiin. Liiketoiminta-alueiden jako muuttui 1.10.2009. Muutosta on

kuvattu tarkemmin Organisaatiomuutos-kappaleessa. Raportoivat liiketoiminta-alueet ovat 1.10.2009 alkaen Lentoliikenne, Lentotoimintapalvelut ja Matkapalvelut.

Kolmas vuosineljännes on raportoitu vielä vanhan liiketoiminta-aluejaon mukaisesti: Reittiliikenne, Lomaliikenne, Lentotoimintapalvelut ja Matkapalvelut.

Reittiliikenne

Liiketoiminta-alue vastaa reittimatkustajaliikenteen ja rahdin myynnistä, palvelukonsepteista, operatiivisesta lentotoiminnasta ja lentokaluston hankintaan sekä rahoittamiseen liittyvistä toiminnoista. Reittiliikenne vuokraa lomaliikenteelle sen tarvitsemat miehistöt ja lentokoneet. Liiketoiminta-alueeseen kuuluvat yksiköt ja yhtiöt ovat Finnair Reittiliikenne, Finnair Cargo Oy, Finnair Cargo Terminal Operations Oy sekä Finnair Aircraft Finance Oy.

Liiketoiminta-alueen liikevaihto laski kolmannella neljänneksellä 22,0 prosenttia ja oli 348,2 miljoonaa euroa (446,4 milj.). Toiminnallinen liiketappio oli 34,1 miljoonaa euroa (-4,7 milj.).

Reittilentojen matkustajamäärä heinä–syyskuussa oli runsaat 1,7 miljoonaa. Laskua edellisvuoteen oli lähes 14 prosenttia. Reittilentojen myydyt henkilökilometrit laskivat edellisvuodesta kahdeksan prosenttia samalla, kun kapasiteettia supistettiin runsaat yhdeksän prosenttia, mikä paransi reittilentojen matkustajakäyttöastetta 1,1 prosenttiyksiköllä 79,3 prosenttiin.

Finnairin reittiverkostossa on tehty kapasiteetin supistuksia vähentämällä vuoroja Euroopan- ja Aasian-reiteiltä. Toisaalta Euroopan kesäkohteita avattiin tänäkin kesänä, mutta aiempaa pienemmällä istuinmäärällä. Tokioon ja New Yorkiin lennettiin kesäkuukausina kolme lisävuoroa viikossa. Tokion-reittiä operoidaan päivittäin ja New Yorkin -reittiä kymmenen kertaa viikossa.

Reittiliikenteen henkilökilometritarjonta vuonna on nykyisellä liikenneohjelmalla noin kymmenen prosenttia viimevuotista alempi. Kapasiteetin vähentäminen on heikentänyt Finnairin laivaston keskimääräistä vuorokautista lentotunneissa mitattavaa käyttöastetta noin 15 prosenttia.

Kolmannen neljänneksen aikana reittilentojen yksikkötuotto henkilökilometriltä laski 12,3 prosenttia. Pääsyy heikkoon hintakehitykseen oli liikematkustuksen yleinen väheneminen.

Tammi–syyskuun aikana reittilentojen saapumistäsmällisyys parani 10,1 prosenttiyksikköä edellisvuodesta 90,3 prosenttiin (80,2). Finnairin täsmällisyys kuuluu eurooppalaisten lentoyhtiöiden parhaimmiston.

Rahtituotot ovat noin kymmenen prosenttia koko reittilentojen tuotoista. Finnairin rahtiliiketoiminnan kannattavuus heikentyi alkuvuonna nopeasti maailmanlaajuisen taloustilanteen vuoksi. Rahdin yksikkötuotot heinä–syyskuussa laskivat 37,0 prosenttia. Finnairin lennoilla kuljetettujen rahtikilojen määrä laski 8,5 prosenttia.

Toimintoja Finnairin rahtiyhtiöissä on sopeutettu voimakkaasti. Erityisesti terminaaliyhtiössä on pystytty henkilöstöresurssit saattamaan laskeneita rahtimääriä vastaaviksi. Kannattavuutta heikentää kuitenkin yksikkökustannusten heikko vastaavuus yksikkötuottojen laskevan kehityksen kanssa.

Lomaliikenne

Liiketoiminta-alue koostuu Finnairin lomalentotoiminnasta ja Aurinkomatkat - valmismatkayhtiöstä, sen Virossa toimivasta tytäryhtiöstä Horizon Travelista ja Pietarissa toimivasta tytäryhtiöstä Calypsosta sekä Suomessa toimivasta nuorisomatkailuun keskittyvästä takeOFF-brandistä. Aurinkomatkat on Suomen suurin matkanjärjestäjä yli 37 prosentin markkinaosuudella. Finnair Lomalennoilla on vahva markkinajohtajuus lomamatkustukseen liittyvissä lennoissa ja sen asiakkaina ovat kaikki Suomen suurimmat matkanjärjestäjät. Matkanjärjestäjät ostavat valmismatkatuotantoaan varten käyttöönsä haluamansa lentosarjat lomakohteisiin kesä- tai talviliikennekausiksi.

Vuoden kolmannen neljänneksen Lomaliikenteen liikevaihto laski 20,4 prosenttia 74,6 miljoonaan euroon (93,7 milj.). Lomaliikenne-liiketoiminta-alueen toiminnallinen liikevoitto oli 5,9 miljoonaa euroa (6,0 milj.).

Kolmannella vuosineljänneksellä Finnair Lomalennoilla lensi 247 000 matkustajaa, 28,2 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Henkilökilometreissä laskettu suorite laski 23,7 prosenttia. Lomalentojen matkustajakäyttöaste laski edellisvuodesta 6,9 prosenttiyksikköä 81,3 prosenttiin.

Talouden taantuma ja epävarmuus näkyvät kuluttajakäyttäytymisessä ja valmismatkamyyntissä. Matkoja ostetaan aiempaa lähempänä matka-ajankohtaa. Matkanjärjestäjät joutuivat myymään elo-syyskuussa entistä suuremman osan matkoistaan viimehetken alennuksilla, mikä näkyi heikentyneenä kannattavuutena. Matkanjärjestäjät ovat leikanneet kuluvan kesän matkatuotantoaan noin kymmenellä prosentilla viime vuodesta. Virossa valmismatkamarkkina on lähes puolittunut. Venäjällä Aurinkomatkojen myynti kasvaa, vaikka lomamatkojen kysyntä on pudonnut selvästi.

Aurinkomatkat ja Finnairin Lomalennot varautuivat ennakolta kysynnän heikentymiseen sopeuttamalla kesäkauden tuotantoaan merkittävästi edellisvuoden tasosta. Lomalennot pystyi kompensoimaan valmismatkavolyymien pienentymisestä aiheutuneet tulon menetykset lomareittien tuolipaikkamyyntillä, koneessa tapahtuvalla myyntillä, Finnairin henkilöstön lomautuksilla ja edellisvuotta alhaisemmalla lentopetrolin hinnalla.

Ensi talvikauden lomamatkojen myynti on käynnistynyt viime talven ennätyskysyntään nähden selvästi verkkaisemmin. Matkanjärjestäjien kapasiteetin supistukset heikentävät loppuvuonna lomalennoilla käytettävän Boeing 757 -koneiden vuorokautista käyttöastetta. Talven Phuketin lennot lennetään välilaskuttomasti Finnairin Airbus 330-300-laajarunkokoneella. Koneessa on Comfort-luokka.

Lentotoimintapalvelut

Liiketoiminta-alue koostuu lentokoneiden huoltopalveluista, maapalveluista sekä konsernin cateringtoiminnoista. Liiketoiminta-alueeseen kuuluu myös valtaosa konsernin kiinteistöomaisuudesta sekä operatiiviseen toimintaan liittyvien kiinteistöjen hallinnoinnin ja ylläpidon sekä toimitilapalvelujen hankinta.

Lentotoimintapalveluiden liikevaihto laski kolmannella vuosineljänneksellä 11,8 prosenttia 95,8 miljoonaan euroon (108,6 milj.). Lasku johtui pääosin Finnairin lentoliikenteen volyymlaskusta. Toiminnallinen liiketulos heikkeni 6,6 miljoonaa euroa ja oli -4,7 miljoonaa euroa (liikevoitto 1,9 milj.).

Finnair Tekniikassa elokuussa aikaansaatu vakautussopimus lisää yksikön kustannuskilpailukykyä, mikä mahdollisti 20 milj. euron kolmevuotisen huoltosopimuksen tekemisen lomalentoyhtiö Condorin kanssa. Työ Finnair Tekniikan yhtiöittämisestä ovat käynnissä.

Finnair Cateringin liikevaihto on laskenut matkustajamäärien vähennyttyä. Yksikössä on toteutettu sopeutustoimia, joilla työvoima on mitoitettu ateriakäytön määrään. Myös Finnair Cateringissä saatiin toimihenkilöjärjestöjen kanssa aikaan vakautussopimus.

Maapalveluja tuottavan Northportin liikevaihto on laskenut vähentyneiden lentojen vuoksi. Kiinteiden kulujen suuruus on nostanut yksikkökuluja.

Matkapalvelut

Liiketoiminta-alue koostuu konsernin matkatoimistoista; Areasta sekä Suomen Matkatoimistosta (SMT) ja sen Baltian maissa toimivasta tytäryhtiöstä Estravelista sekä matkatoimistojärjestelmiä integroivasta ja matkailun varausjärjestelmää myyvistä Amadeus Finland Oy:stä.

Liiketoiminta-alueen liikevaihto heinä-syyskuussa laski 28,4 prosenttia 13,1 miljoonaan euroon (18,3 milj.). Toiminnallinen liiketulos laski -0,5 miljoonaan euroon (liikevoitto 1,3 milj.).

Suurin osa Finnairin matkatoimistojen myynnistä tulee liikematkuksesta. Työperustaisen matkustuksen arvioidaan vähentyneen 30-40 prosenttia edellisvuodesta. Taloustilanne on vaikuttanut jonkin verran myös kuluttajien matkailuun. Matkoja ostetaan entistä enemmän netistä ja hinta on keskeinen tekijä ostopäätöksessä.

Area, SMT ja Estravel ovat sopeuttaneet kulurakennettaan uuteen markkinatilanteeseen. Toimipisteitä on lakkautettu, henkilöstöä on vähennetty ja kehityshankkeet on keskitetty sähköisen asioinnin kehittämiseen sekä prosessien tehostamiseen ja automatisointiin. Tehostamistoimet näkyvät tulospurkauksena loppuvuoden aikana.

Lentoliikenteen palvelut ja tuotteet

Finnairilla on kesäkaudella 55 viikoittaista välilaskutonta reittilentoa yhdeksään Aasian-kohteeseen. Finnairin Aasian-kohteet ovat Bangkok, Delhi, Hongkong, Nagoya, Osaka, Peking, Shanghai, Soul ja Tokio. Talvikaudella viikoittaisia lentoja näihin Aasian-kohteisiin on 57.

Finnairin Aasian-verkoston kytkeytyy 33 Euroopan- ja 11 kotimaan reittikohdetta. Samalla tarjotaan runsas valikoima suoria yhteyksiä Suomesta muualle Eurooppaan.

Kaukoliikenteessä Delhiin alettiin lentää päivittäin syyskuun puolivälissä. Päivittäisiä lentoja jatketaan tammikuun loppuun. Sen jälkeen viikkovuoroja Delhiin on kuusi. Tokioon lennettiin päivittäin kesä-syyskuussa normaalin neljän viikkovuoron sijasta ja New Yorkiin kymmenen kertaa viikossa.

Heinäkuussa Finnair lanseerasi helppokäyttöisen palvelun, jolla yritykset voivat työstää itselleen ympäristöraportin kokonaismatkustamisestaan. Ympäristöraporttityökalu on lisätty osaksi Finnairin brändikokemuksesta kertovaa <http://feel.finnair.com>-sivustoa. Sivuilla voi helposti vertailla lentoreittien ympäristövaikutusta eri vaihtoasemien kautta lennettäessä.

Elokuussa Finnair keskitti liikenteensä ja asiakaspalvelunsa Helsinki-Vantaan terminaaliin 2 (T2), jossa sijaitsevat myös **oneworld**- ja muut Finnairin yhteistyökumppanilentoyhtiöt. Helsinki-Vantaan lentoasemalla siirryttiin tuolloin kansainväliseen käytäntöön: lennolle lähdetään ja matkalta saavutaan sen mukaan, missä terminaalissa oma lentoyhtiö toimii. Samalla jako kotimaan- ja ulkomaanterminaaleihin päättyi.

Lokakuun alussa Finnair lisäsi kielivalikoimaansa [www](http://www.finnair.com)-sivuilla, joilla voi asioida nyt myös norjan-, tanskan- ja puolankielellä.

Tulevalla talvikaudella Finnair käyttää lomaliikenteessä Boeing 757 -koneiden lisäksi kaukoliikenteen Airbus A330-300 -koneitaan. 271-paikkaisella laajarunkokoneella lennetään marraskuusta huhtikuuhun 3-4 päivänä viikossa välilaskuttomia lomalentoja Helsingistä Thaimaan Phuketiin. Viime talvena vastaavassa lomalentosarjassa käytettiin konsernin ulkopuolelta vuokrattua Airbus A330-200 -koneita kuutena päivänä viikossa.

Airbus A330-300 -koneita käytetään lomaliikenteen lisäksi myös Finnairin reittilennoilla New Yorkiin, Delhiin, Nagoyaan sekä Osakaan, minkä vuoksi koneessa on 42-paikkainen bisnesluokka. Lomalennoilla bisnesluokka on nimetty Comfort-luokaksi, jossa on vuodeistuimen lisäksi tarjolla turistiluokkaa monipuolisempi palvelu.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Lentotoimiala on globaalisti yksi suhdanneherkimmistä toimialoista. Bruttokansantuotteen ja kansainvälisen kaupan kehitys vaikuttavat voimakkaasti lentoliikenteen matkustaja- ja rahtikysynnän kehitykseen. Kotimaisen kuluttajaluottamuksen heikentyminen vaikuttaa laskevasti lomaliikenteen ja

reittiliikenteen vapaa-ajan matkojen kysyntään. Asiakaskunnan taloudelliset vaikeudet lisäävät luottotappioriskiä tulevaisuudessa. Matkustaja- ja rahtiliikenteen varauskannan lyhyden takia ennustaminen pitkälle tulevaisuuteen on vaikeaa.

Yhden prosenttiyksikön muutos matkustajakäyttöasteessä vaikuttaa vajaa 15 miljoonaa euroa konsernin liiketulokseen. Yhden prosentin muutos matkustajaliikenteen keskituotossa vaikuttaa niin ikään vajaa 15 miljoonaa euroa konsernin liiketulokseen.

Rahoitusmarkkinoiden kiristyminen on nostanut toteutuvaa rahoituskustannusta ennakoitua korkeammaksi. Finanssikriisi heijastuu Finnairin laivastouudistuksen rahoittamiseen ensisijaisesti vieraan pääoman kustannusten sekä leasingsopimusten hintatason kautta.

Riskinä uusien koneiden hankinnassa on, että heikko kysyntä ei mahdollista ensi vuonna niiden täysimittaista ja kannattavaa operointia.

Polttoainekustannukset ovat noin viidenneksen konsernin kustannuksista ja yksi merkittävimmistä kustannusten epävarmuustekijöitä. Myös valuuttamuutokset muodostavat riskin. Finnair varautuu polttoaineen ja valuuttakurssien heilahteluja vastaan tekemällä optio- ja termiinisopimuksia. Myös suojausjärjestelyjen kustannusten nousu muodostaa riskin.

Finnairin harjoittama suojauspolitiikka vaimentaa polttoaineen hinnanmuutoksia. Finnairin yli 70 prosentin suojausaste seuraavan puolen vuoden aikana hidastaa lentokerosiinin markkinahinnan laskun hyödyn siirtymistä yhtiön polttoainekustannuksiin. Finnairin suhteelliseen kustannuskilpailuasemaan vaikuttaa myös kilpailijoiden polttoaineen suojauspolitiikka. Keskeiset kilpailijat noudattavat suojauspolitiikassaan samantyyppisiä periaatteita kuin Finnair.

Näkymät

Lentorahdin kysynnän lasku on pysähtynyt. Kysynnän vahvistumista kestävästi on vielä ennaaikaista arvioida. Rahtikysyntä on riippuvaista teollisuuden investoinneista ja kestokulutustavaramarkkinoista.

Matkustuskysynnän laskun pysähtymisestä on toimialalla merkkejä, mutta ylikapasiteetti ei mahdollista merkittäviä ja laaja-alaisia hintojen nostoja. Liikematkustuksen kääntymisen kasvuun edellyttää selvää muutosta kansainvälisessä kaupassa. Lisäksi volyymin kasvu ei automaattisesti takaa hintatason paranemista.

Finnairin reittiliikenne kärsii matalasta yksikkötuotosta. Koneiden matkustajakäyttöasteet ovat tyydyttävällä tasolla, mutta hintataso on edelleen heikko. Sopeutustoimia yksikkökustannusten alentamiseksi jatketaan kaikissa yksiköissä. Kannattavuuden palautuminen edellyttää kuitenkin tehostamisohjelmien täysimääräistä toteuttamista.

Finnair-konsernissa on tavoitteena saada aikaan yhteensä noin 200 miljoonan euron tehostamistoimet, joista yli puolet on jo toteutuksessa. Henkilöstökulusäästöt sisältävät henkilöstövähennyksiä, lomautuksia, toimintojen ulkoistuksia sekä

henkilöstöjärjestöjen kanssa sovittavia työehtojen joustoja. Muun muassa lentäjien 20 miljoonan euron säästöosuudesta ei ole vielä päästy sopimukseen.

Tavoitteena on yksikkökustannusten alentaminen keskituottojen alentumista vastaavasti. Osana ohjelmaa jatketaan myös elokuussa aloitettua rakennemuutosta, joka tuo sekä säästöjä että uusia tehokkaampia toimintatapoja.

Eurooppa-Aasia-strategian toteuttamista jatketaan määrätietoisesti. Konsernirakenteen muutoksella ja tuotannon optimoinnilla haetaan palvelujen tuottamiseen kilpailukykyä.

Nyt toteutettavalla liikenneohjelmalla Finnairin reittiliikenteen koko vuoden 2009 kapasiteetti on kymmenen prosenttia alempi edellisvuoteen verrattuna.

Finnairin polttoainekustannusten arvioidaan olevan kuluvana vuonna viimevuotista alemmat polttoaineen vähentyneen kulutuksen, laskeneen polttoaineen hinnan ja koneiden parantuneen polttoainetalouden ansiosta. Nykyisellä hintatasolla ja suojauspolitiikalla polttoainekulujen arvioidaan tänä vuonna olevan noin 24 prosenttia Finnairin liikevaihdosta.

Tulevan talvikauden lomamatkojen kysynnän arvioidaan olevan viimevuotista alempi. Välttääkseen ylitarjonnasta johtuvan hintatason laskun Aurinkomatkat on sopeuttanut tarjontaansa ja Finnair Lomalennot lento-ohjelmaansa vastaamaan heikentyntä kysyntää.

Toisen vuosipuoliskon tuloksen arvioidaan olevan selvästi tappiollinen, mutta vähemmän kuin ensimmäinen vuosipuolisko. Koko vuoden toiminnallisen tuloksen arvioidaan jäävän aiemman ohjauksen mukaisesti selvästi tappiolliseksi.

FINNAIR OYJ
Hallitus

Finnair Oyj
Viestintä
Christer Haglund
viestintäjohtaja

Lisätietoja antavat:

Talusojohtaja, varatoimitusjohtaja Lasse Heinonen
puh. (09) 818 4950
lasse.heinonen@finnair.fi

Viestintäjohtaja Christer Haglund
puh. (09) 818 4007
christer.haglund@finnair.fi

Talousviestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja Taneli Hassinen
puh. (09) 818 4976
taneli.hassinen@finnair.fi

AVAINLUKUJA (Milj. euroa)

	2009	2008	Muutos	2009	2008	Muutos	2008
	1.7.- 30.9.	1.7.- 30.9.	%	1.1.- 30.9.	1.1.- 30.9.	%	1.1.- 31.12.
Liikevaihto	436,9	558,7	-21,8	1 380,0	1 676,8	-17,7	2 255,8
Tulos ennen poistoja ja leasemaksuja, EBITDAR *	11,8	47,0	-	1,7	150,9	-	188,5
Lentokaluston leasemaksut	17,9	20,7	-13,5	56,1	61,8	-9,2	82,6
Toiminallinen liikevoitto/-tappio, EBIT*	-36,4	2,1	-	-140,8	14,5	-	0,8
Johdannaisten käyvän arvon muutokset	3,7	-26,1	-	51,3	-13,6	-	-57,4
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja kertaluonteiset erät	8,6	-1,5	-	8,6	2,5	-	-1,3
Liikevoitto/-tappio, EBIT	-24,1	-25,5	-	-80,9	3,4	-	-57,9
Kauden tulos (emoyhtiön omistajille kuuluva osuus)	-20,7	-17,8	-	-65,4	-1,3	-	-46,3

Liikevoitto, EBIT % liikevaihdosta *	-8,3	0,4	-	-10,2	0,9	-	0,0
EBITDAR % liikevaihdosta *	2,7	8,4	-	0,1	9,0	-	8,4
Lentotoiminnan yksikkötuotot c/RTK	58,4	67,5	-13,5	61,7	70,5	-12,5	70,1
Lentotoiminnan yksikkökulut c/ATK	42,4	42,8	-1,0	43,2	42,9	0,8	43,5
Tulos /osake e (laimentamaton)	-0,16	-0,15	-	-0,51	0,02	-	-0,36
Tulos /osake e (laimennusvaikutuksella)	-0,16	-0,15	-	-0,51	0,02	-	-0,36
Oma pääoma/ osake e	6,73	7,54	-10,7	6,73	7,54	-10,7	5,87
Bruttoinvestoinnit MEUR	11,3	74,9	-	338,8	219,7	-	232,8
Bruttoinvestoinnit % liikevaihdosta	2,6	13,4	-	24,6	13,1	-	10,3
Omavaraisuusaste %				38,5	46,2		36,9
Velkaantumisaste % (Gearing) **)				34,6	-8,7		-12,0
Oikaistu velkaantumisaste % **)				97,1	51,1		65,1
Rullaava 12 kk sijoitetun pääoman tuotto % (ROCE)				-9,5	5,5		-3,0
Rullaava 12 kk oman pääoman tuotto % (ROE)				-12,2	3,6		-5,3

* ilman myyntivoittoja, johdannaisten käyvän arvon muutoksia ja kertaluonteisia eriä.

**) Hybridilainan vaikutusta korollisten varojen osalta ei ole huomioitu velkaantumisastetta laskettaessa.

Lentotoiminnan yksikkökulut c/ATK = Reittiliikenne liiketoiminta-alueena ja lomalennot liiketoimintayksikön toimintakulut (ilman johdannaisten käyvän arvon muutoksia ja kertaluonteisia eriä) / konsernin ATKt

Liittyy IAS 1 - standardin käyttöönottoon 1.1.2009 on siinä edellytettävät muun laajan tuloksen erät esitetty liitetiedossa 15 vertailutietoineen.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tulos / osake:

Kauden voitto

Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Oma pääoma/osake:

Oma pääoma

Tilinpäätöspäivän osakeantioikaistu osakemäärä

Velkaantumisaste, %:

Korolliset nettovelat *100

Oma pääoma + vähemmistöosuus

Operatiivinen liikevoitto:

Liikevoitto ilman myyntivoittoja, johdannaisten käyvän arvon muutoksia ja kertaluonteisia eriä

Oma pääoma = emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osuus
Osavuositarkastuksen luvut ovat tilintarkastamattomia.

Sijoitetun pääoman tuotto, %: (ROCE)

Tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut *100

Taseen loppusumma - korottomat velat (keskiarvo)

Korolliset nettovelat:

Korolliset velat - korolliset varat - pörssiosakkeet

Omavaraisuusaste, %:

Oma pääoma + vähemmistöosuus *100

Taseen loppusumma - saadut ennakot

Oman pääoman tuotto, %: (ROE)

Tulos *100

Oma pääoma + vähemmistöosuus (keskiarvo)

KONSERNIN TULOSLASKELMA (Milj. euroa)

	2009	2008	Muutos	2009	2008	Muutos	2008
	1.7.-	1.7.-		1.1.-	1.1.-		1.1.-
	30.9.	30.9.	%	30.9.	30.9.	%	31.12.
Liikevaihto	436,9	558,7	-21,8	1 380,0	1 676,8	-17,7	2 255,8
Valmistus omaan käyttöön	0,6	0,5	20,0	1,5	1,1	36,4	1,6
Liiketoiminnan muut tuotot	3,2	4,3	-25,6	11,1	13,5	-17,8	20,9
Käyttöomaisuuden myyntivoitot *)	31,2	0,0	-	31,2	5,0	-	6,2
Liiketoiminnan tuotot	471,9	563,5	-16,3	1 423,8	1 696,4	-16,1	2 284,5
Liiketoiminnan kulut							
Henkilöstökulut	118,7	129,3	-8,2	370,5	398,0	-6,9	538,6
Polttoaineet	108,0	150,9	-28,4	349,1	415,3	-15,9	557,6
Lentokaluston leasemaksut	17,9	20,7	-13,5	56,1	61,8	-9,2	82,6
Muut vuokrat	16,3	13,3	22,6	61,1	48,5	26,0	69,3
Kaluston aineostot ja huolto	21,8	21,4	1,9	73,2	64,7	13,1	96,1
Liikennöimismaksut	43,9	48,6	-9,7	131,1	139,3	-5,9	188,5
Maaselvitys- ja cateringkulut	30,7	38,1	-19,4	94,2	109,8	-14,2	146,6
Valmismatkatuotannon kulut	25,9	27,4	-5,5	96,7	97,5	-0,8	138,9
Myynti ja markkinointikulut	14,3	23,7	-39,7	54,8	75,1	-27,0	102,9
Poistot	30,3	28,6	5,9	86,4	79,0	9,4	105,1
Muut kulut	49,3	59,4	-17,0	160,2	187,9	-14,7	251,3
Toiminnalliset kulut yhteensä	477,1	561,4	-15,0	1 533,4	1 676,9	-8,6	2 277,5
Toiminnallinen liikevoitto, EBIT	-36,4	2,1	-	-140,8	14,5	-	0,8
Johdannaisten käyvän arvon muutokset	3,7	-26,1	-114,2	51,3	-13,6	-	-57,4
Kertaluonteiset erät	-22,6	-1,5	-	-22,6	-2,5	-	-7,5
Kulut yhteensä	496,0	589,0	-15,8	1 504,7	1 693,0	-11,1	2 342,4
Liikevoitto, EBIT	-24,1	-25,5	-	-80,9	3,4	-	-57,9
Rahoitustuotot	2,7	5,4	-50,0	6,7	18,0	-62,8	22,1
Rahoituskulut	-6,6	-2,9	127,6	-14,1	-21,6	-34,7	-26,7
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	0,3
Tulos ennen veroja	-28,0	-23,0	-	-88,3	-0,2	-	-62,2
Välittömät verot	7,3	5,2	-	23,0	-1,1	-	16,1
Kauden tulos	-20,7	-17,8	-	-65,3	-1,3	-	-46,1

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus kauden tuloksesta	-20,7	-17,8		-65,4	-1,3		-46,3
Vähemmistölle kuuluva osuus kauden tuloksesta	0,0	0,0		0,1	0,0		0,2
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta kauden tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos							
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa/osake	-0,16	-0,15		-0,51	0,02		-0,36
Laimennettu osakekohtainen tulos, euroa/osake	-0,16	-0,15		-0,51	0,02		-0,36

*) Ei sisälly toiminnalliseen liikevoittoon.

IFRIC 13, Kanta-asiakasohjelmat (Finnair-Plus ohjelma), käyttöönoton johdosta on aikaisempien vuosien tuloslaskelmia muutettu vertailukelpoisiksi liikevaihdon, markkinointikulujen ja laskennallisten verojen osalta.

Vuoden 2008 kaluston aineistoja ja huoltoja sekä poistoja on muutettu vastaamaan kuluvan tilikauden kirjausmenettelyä siten, että poistoja on vähennetty 6,3 miljoonaa euroa ajanjaksolta Q1 - Q3 / 2008 ja 1,9 miljoonaa euroa vuoden 2008 ajanjaksolta Q3 / 2008, vastaavat arvot on lisätty kaluston aineosto- ja huoltokuluihin.

Muista kuluista on siirretty polttoainekuluihin realisoituneiden johdannaisten vaikutus seuraavasti:

Q3/2009 7,7 milj. euroa, Q1-Q3/2009 55,9 milj. euroa

Q3/2008 -7,3 milj. euroa, Q1-Q3/2008 -21,3 milj. euroa, Q1-Q4/2008 -10,3 milj. euroa

KONSERNIN TASE (Milj. euroa)

	30.9.2009	30.9.2008	31.12.2008	1.1.2008
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineettomat hyödykkeet	44,3	47,7	48,1	46,6
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 457,2	1 242,7	1 272,1	1 168,9
Osuudet osakkuusyhtiöissä	5,8	5,8	6,1	5,7
Muut rahoitusvarat	21,1	21,5	21,5	13,8
Laskennalliset verosaamiset	63,6	19,9	57,7	16,7
Yhteensä	1 592,0	1 337,6	1 405,5	1 251,7
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus	30,2	37,6	35,1	36,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	335,5	358,5	231,8	287,3
Muut rahoitusvarat	299,1	357,7	373,8	518,6
Rahavarat	5,3	16,3	18,3	21,5
Yhteensä	670,1	770,1	659,0	863,5
Myytäväinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	19,4	35,3	19,4	34,7
Varat yhteensä	2 281,5	2 143,0	2 083,9	2 149,9
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				
Osakepääoma	75,4	75,4	75,4	75,4
Muu oma pääoma	784,7	866,2	674,0	891,8
Yhteensä	860,1	941,6	749,4	967,2
Vähemmistöosuus	0,7	0,8	1,1	1,7
Oma pääoma yhteensä	860,8	942,4	750,5	968,9
Pitkäaikaiset velat				
Laskennalliset verovelat	105,7	149,1	120,6	144,5
Rahoitusvelat	436,0	242,8	261,1	269,6
Eläkeveloitteet	0,0	2,2	6,1	15,8
Yhteensä	541,7	394,1	387,8	429,9
Lyhytaikaiset velat				
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	0,0	0,0	1,5	8,2
Varaukset	59,9	53,3	61,5	0,0
Rahoitusvelat	177,4	51,9	48,5	54,5
Ostovelat ja muut velat	641,7	701,3	834,1	688,4
Yhteensä	879,0	806,5	945,6	751,1
Velat yhteensä	1 420,7	1 200,6	1 333,4	1 181,0
Oma pääoma ja velat yhteensä	2 281,5	2 143,0	2 083,9	2 149,9

IFRIC 13, Kanta-asiakasohjelmat (Finnair-Plus ohjelma), käyttöönoton johdosta on aikaisempien vuosien raportoituja taseita muutettu vertailukelpoisiksi siirtovelkojen, oman pääoman ja laskennallisten verojen osalta.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA (Milj. euroa)

	1.1.-30.9.2009	1.1.-30.9.2008	1.1.-31.12.2008
Liiketoiminnan rahavirrat			
Kauden voitto	-65,3	-1,3	-46,1
Liiketoimet, joihin ei sisälly maksutapahtumaa 1)	39,4	83,3	174,6
Korkokulut ja muut rahoituskulut	14,1	21,6	26,7
Korkotuotot	-6,5	-14,8	-18,9
Muut rahoitustuotot	-0,1	-3,2	-3,2
Osinkotuotot	-0,1	0,0	0,0
Verot	-23,0	1,1	-16,1
Käyttöpääoman muutokset:			
Myynti- ja muiden saamisten muutos	16,4	-50,2	-2,7
Vaihto-omaisuuden muutos	1,0	-1,5	1,0
Osto- ja muiden velkojen muutos	-83,2	40,1	-11,8
Maksetut korot	-9,0	-9,6	-13,1
Maksetut rahoituskulut	-0,7	-3,5	-1,3
Saadut korot	5,7	10,8	15,4
Saadut rahoitustuotot	0,1	3,2	3,2
Maksetut verot	-3,0	-5,8	12,5
Liiketoiminnan nettorahavirta	-114,2	70,2	120,2
Investointien rahavirrat			
Tytäryritysten hankinnat	0,0	-3,2	-3,2
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-4,9	-6,2	-12,7
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-328,2	-199,8	-215,3
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien korkosijoitusten nettomuutos	-27,1	123,6	183,1
Myytavissä olevien osakkeiden nettomuutos	6,2	18,9	0,0
Aineellisten käyttöomaisuus-hyödykkeiden myynti	57,4	64,8	69,0
Saadut osingot	0,1	0,0	0,0
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0,4	-7,7	-7,8
Investointien nettorahavirta	-296,1	-9,6	13,1
Rahoituksen rahavirrat			
Lainojen nostot	345,1	3,7	4,9
Lainojen takaisinmaksut ja muutokset	-43,4	-51,3	-50,0
Omien osakkeiden hankinta	0,0	-4,7	-4,7
Maksetut osingot	0,0	-31,9	-31,9
Rahoituksen nettorahavirta	301,7	-84,2	-81,7
Rahavirtojen muutos	-108,6	-23,6	51,6
Rahavarojen muutos			
Rahavarat tilikauden alussa	343,4	291,8	291,8
Rahavirtojen muutos	-108,6	-23,6	51,6
Rahavarat tilikauden lopussa	234,8	268,2	343,4

Konsernin rahavirtalaskelman liitetiedot	1.1.-30.9.2009	1.1.-30.9.2008	1.1.-31.12.2008
1) Liiketoimet, joihin ei sisälly maksutapahtumaa			
Poistot	96,5	81,5	110,2
Työsuhde-etuudet	-12,7	-13,7	-10,3
Johdannaisten käyvän arvon muutokset	-51,3	13,6	57,4
Muut oikaisut	6,9	1,9	17,3
Yhteensä	39,4	83,3	174,6
Muut rahoitusvarat	299,1	357,7	373,8
Rahavarat	5,3	16,3	18,3
Lyhytaikaiset rahavarat taseessa	304,4	374,0	392,1
Yli 3 kuukauden päästä erääntyvät	-66,7	-99,1	-39,6
Myytävissä olevat osakkeet	-2,9	-6,7	-9,1
Rahavirtalaskelman rahavarat yhteensä	234,8	268,2	343,4

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA (Milj. euroa)

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma											
	Osa- ke- pää- oma	Yli- kurs- sira- has- to	Vara- rahasto	Käyvän arvon rahasto	Sijoi- tetun vapaan oman pää- oman rahasto	Muun- toerot	Edellis- ten tilikau- sien voitto	Yhteen- sä	Vähem- mistö- osuus	Oman pää- oman ehto- nen laina	Oma pää- oma yh- teensä
Oma pääoma 1.1.2008	75,4	20,4	147,7	26,8	244,9	-0,1	452,1	967,2	1,7	0,0	968,9
Osingonjako							-31,9	-31,9	-0,6	0,0	-32,5
Vähemmistömuutos							0,0	0,0	-0,3	0,0	-0,3
Omien osakkeiden hankinta	0,0	0,0					-4,7	-4,7		0,0	-4,7
Luovutetut omat osakkeet/ Osakeperusteisten maksujen kustannus					2,1		0,8	2,9		0,0	2,9
Omistajiin liittyvät oman pääoman erät 30.9.2008	75,4	20,4	147,7	26,8	247,0	-0,1	416,3	933,5	0,8	0,0	934,3
Laajan tuloksen erät				9,1		0,3	-1,3	8,1	0,0	0,0	8,1
Oma pääoma yhteensä 30.9.2008	75,4	20,4	147,7	35,9	247,0	0,2	415,0	941,6	0,8	0,0	942,4

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA (Milj. euroa)

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma											
	Osa- ke- pää- oma	Yli- kurs- sira- has- to	Vara- rahasto	Käyvän arvon rahasto	Sijoi- tetun vapaan oman pää- oman rahasto	Muun- toerot	Edellis- ten tilikau- sien voitto	Yhteen- sä	Vähem- mistö- osuus	Oman pää- oman ehtoi- nen laina	Oma pää- oma yh- teensä
Oma pääoma 1.1.2009	75,4	20,4	147,7	-110,5	247,2	0,0	369,2	749,4	1,1	0,0	750,5
Osingonjako							0,0	0,0	-0,5	0,0	-0,5
Omien osakkeiden hankinta	0,0	0,0					0,0	0,0		0,0	0,0
Omistajiin liittyvät oman pääoman erät 30.9.2009	75,4	20,4	147,7	-110,5	247,2		369,2	749,4	0,6	0,0	750,0
Oman pääoman ehtoinen laina								0,0		119,4	119,4
Laajan tuloksen erät				56,2		0,5	-65,4	-8,7	0,1	0,0	-8,6
Oma pääoma yhteensä 30.9.2009	75,4	20,4	147,7	-54,3	247,2	0,5	303,8	740,7	0,7	119,4	860,8

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA (Milj. euroa)

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma											
	Osa- ke- pää- oma	Yli- kurs- sira- has- to	Vara- rahasto	Käyvän arvon rahasto	Sijoi- tetun vapaan oman pää- oman rahasto	Muun- toerot	Edellis- ten tilikau- sien voitto	Yhteen- sä	Vähem- mistö- osuus	Oman pää- oman ehtoi- nen laina	Oma pää- oma yh- teensä
Oma pääoma 1.1.2008	75,4	20,4	147,7	26,8	244,9	-0,1	470,2	985,3	1,7	0,0	987,0
Laskenta- periaatteen muutos (IFRIC 13)							-18,1	-18,1	0,0	0,0	-18,1
Oikaistu pääoma 1.1.2008	75,4	20,4	147,7	26,8	244,9	-0,1	452,1	967,2	1,7	0,0	968,9

KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUKSEN LISÄTIEDOT

1. LAADINTAPERUSTA

Konsernin osavuositarkastus on laadittu EU:ssa käyttöön otettua kansainvälistä (IAS) 34 Osavuositarkastukset –standardia noudattaen.

2. LAADINTAPERIAATTEET

Noudatetut laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernin tilinpäätöksessä 2008 noudattamien periaatteiden kanssa, lukuun ottamatta alla listattuja muutoksia.

Seuraavat konsernin kannalta olennaisiksi todetut uudet standardit, standardien muutokset ja tulkintojen soveltaminen on otettu käyttöön vuoden 2009 alusta:

IFRIC 13, Kanta-asiakasohjelmat. Tulkinta määrittelee liiketoimet, joissa tavaroita tai palveluita myydään asiakasuskollisuutta kannustavalla tavalla myyntisopimuksiksi, joissa on erotettavia osia. Asiakkaalta saatava suoritus kohdistetaan myyntisopimuksen eri komponenteille niiden käypiin arvoihin perustuen. Konsernilla on tulkinnan tarkoittamia kanta-asiakasohjelmia, Finnair-Plus ohjelma, reittiliikenne-segmentissä. Tulkinnan käyttöönoton johdosta on aikaisempien vuosien raportoituja taseita muutettu vertailukelpoisiksi siirtovelkojen, oman pääoman ja laskennallisten verojen osalta sekä tuloslaskelmia vertailukelpoisiksi liikevaihdon, markkinointikulujen ja laskennallisten verojen osalta.

IFRIC 13, Kanta-asiakasohjelmat standardin vaikutukset konsernin vuoden 2008 tuloslaskelma- ja tasearvoihin on raportoitu osavuositarkastuksessa Q1 / 2009.

- *IAS 1 (uudistettu), Tilinpäätöksen esittäminen.* Standardin muutoksen tarkoituksena on parantaa tilinpäätöksen käyttäjien mahdollisuuksia analysoida ja vertailla tilinpäätöslaskelmissä annettavia tietoja muun muassa erottamalla yrityksen omassa pääomassa tapahtuvat muutokset, jotka liittyvät liiketoimiin yrityksen omistajien kanssa muista oman pääoman muutoksista. Omistajiin liittymättömät muutokset esitetään laajassa tuloslaskelmassa. Konserni on esittänyt sekä tuloslaskelman että laajan tuloslaskelman ja muuttanut vertailuajanjaksojen tuloslaskelmat vastaamaan IAS 1 (uudistettu) standardin esittämistapaa.

- *IFRS 8, Toiminnalliset segmentit.* Standardi korvaa IAS 14 –standardin. Sen mukaan segmenttitietojen esittämisessä on käytettävä ”johdon lähestymistapaa”, jolloin tiedot esitetään samalla tavalla kuin sisäisessä raportoinnissa. Konsernin raportoivat toiminnalliset segmentit ovat samat kuin IAS 14 –standardin mukaiset liiketoimintasegmentit ja ne vastaavat sisäistä raportointia.

- *IAS 23 (uudistettu), Vieraan pääoman menot.* Standardin muutos edellyttää ehdot täyttäviin hyödykkeisiin liittyvien vieraan pääoman menojen aktivoimista osaksi hyödykkeen hankintamenoa. Näiden menojen kirjaaminen suoraan kuluksi kielletään. Konserni ryhtyy aktivoimaan vieraan pääoman menoja vuonna 2009 alkavissa hankkeissa sekä osatuloutettavissa projekteissa. Ehdot täyttäviä hankkeita odotetaan olevan eniten reittiliikenne segmentissä. Toistaiseksi ei ole vielä ollut standardin mukaisia vieraan pääoman menoja.

3. KRIITTISET TILINPÄÄTÖSARVIOT JA –HARKINNAT

Osavuositarkastuksen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteutuneet tulokset saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna.

Tämän osavuositarkastuksen laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin vuositilinpäätöksessä 2008.

4. SEGMENTTIKOHTAISET TIEDOT

Liiketoimintasegmentit, Reittiliikenne, Lomaliikenne, Lentotoimintapalvelut ja Matkapalvelut, ovat konsernin ensisijainen raportointimuoto. Maantieteelliset segmentit, Suomi, Eurooppa, Aasia, Pohjois-Amerikka ja Muut, ovat konsernin toissijainen raportointimuoto. Liiketoimintasegmentit vastaavat vuositilinpäätöksessä raportoituja segmenttejä.

ENSISIJAINEN RAPORTOINTIMUOTO- LIKETOIMINTASEGMENTTIKOHTAISET TIEDOT 1.1. – 30.9.2009

	Reittiliikenne	Lomaliikenne	Lentotoiminta- palvelut	Matkapalvelut	Konserni- eliminoinnit	Kohdistamat- tomat erät	Konserni
Milj. euroa							
Ulkoinen liikevaihto	967,0	298,5	71,6	42,9			1 380,0
Sisäinen liikevaihto	64,0	4,3	238,6	2,1	-309,0		0,0
Liikevaihto	1 031,0	302,8	310,2	45,0	-309,0	0,0	1 380,0
Liikevoitto	-152,1	10,8	22,5	-2,9		40,8	-80,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksista						0,0	0,0
Rahoitustuotot						6,7	6,7
Rahoituskulut						-14,1	-14,1
Tuloverot						23,0	23,0
Vähemmistöosuus						-0,1	-0,1
Kauden tulos							-65,4
Muut erät							
Investoinnit	322,1	0,2	15,3	0,8	0,0	0,4	338,8
Poistot	72,7	0,2	20,4	0,7	0,0	2,5	96,5

ENSISIJAINEN RAPORTOINTIMUOTO- LIKETOIMINTASEGMENTTIKOHTAISET TIEDOT 1.1. – 30.9.2008

	Reittiliikenne	Lomaliikenne	Lentotoiminta- palvelut	Matkapalvelut	Konserni- eliminoinnit	Kohdistamat- tomat erät	Konserni
Milj. euroa							
Ulkoinen liikevaihto	1 228,5	311,9	79,3	57,1			1 676,8
Sisäinen liikevaihto	75,5	5,9	250,7	2,9	-335,0		0,0
Liikevaihto	1 304,0	317,8	330,0	60,0	-335,0	0,0	1 676,8
Liikevoitto	-3,1	14,6	7,8	3,2		-19,1	3,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksista						0,0	0,0
Rahoitustuotot						18,0	18,0
Rahoituskulut						-21,6	-21,6
Tuloverot						-1,1	-1,1
Vähemmistöosuus						0,0	0,0
Kauden tulos							-1,3
Muut erät							
Investoinnit	182,5	0,1	36,2	0,4	0,0	0,5	219,7
Poistot	56,8	0,3	22,4	1,0	0,0	1,0	81,5

LIKEVAIHTO VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

	2009	2008	Muutos	2009	2008	Muutos	2008
	1.7.-30.9.	1.7.-30.9.	%	1.1.-30.9.	1.1.-30.9.	%	1.1.-31.12.
Milj. euroa							
Reittiliikenne	348,2	446,4	-22,0	1 031,0	1 304,0	-20,9	1 728,9
Lomaliikenne	74,6	93,7	-20,4	302,8	317,8	-4,7	454,6
Lentotoimintapalvelut	95,8	108,6	-11,8	310,2	330,0	-6,0	445,8
Matkapalvelut	13,1	18,3	-28,4	45,0	60,0	-25,0	77,9
Konsernieliminoinnit	-94,8	-108,3	-12,5	-309,0	-335,0	-7,8	-451,4
Yhteensä	436,9	558,7	-21,8	1 380,0	1 676,8	-17,7	2 255,8

LIKEVOITTO ILMAN MYYNTIVOITTOJA, JOHDANNAISTEN KÄYVÄN ARVON MUUTOKSIA JA KERTALUONTEISIA ERIÄ VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

	2009	2008	Muutos	2009	2008	Muutos	2008
	1.7.-30.9.	1.7.-30.9.	%	1.1.-30.9.	1.1.-30.9.	%	1.1.-31.12.
Milj. euroa							
Reittiliikenne	-34,1	-4,7	-	-140,3	-7,1	-	-35,9
Lomaliikenne	5,9	6,0	-	14,3	14,6	-2,1	26,7
Lentotoimintapalvelut	-4,7	1,9	-	-2,6	8,8	-	13,8
Matkapalvelut	-0,5	1,3	-	-2,9	3,1	-	2,1
Kohdistamattomat erät	-3,0	-2,4	25,0	-9,3	-4,9	89,8	-5,9
Yhteensä	-36,4	2,1	-	-140,8	14,5	-	0,8

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN SEGMENTEITTÄIN

	2009	2008	Muutos
	1.1.-30.9.	1.1.-30.9.	%
Reittiliikenne	3 965	4 254	-6,8
Lomaliikenne	486	456	6,6
Lentotoimintapalvelut	3 435	3 658	-6,1
Matkapalvelut	950	1 095	-13,2
Muut toiminnot	144	151	-4,6
Yhteensä	8 980	9 614	-6,6

TOISSIJAINEN RAPORTOINTIMUOTO- MAANTIETEELLISET SEGMENTIT

LIKEVAIHTO KONSERNIN ULKOPUOLELLE MYYNTIKOHTEITTAIN

	2009	2008	Muutos	2009	2008	Muutos	2008
	1.7.-30.9.	1.7.-30.9.	%	1.1.-30.9.	1.1.-30.9.	%	1.1.-31.12.
Milj. euroa							
Suomi	66,4	90,3	-26,5	260,2	306,7	-15,2	432,8
Eurooppa	203,6	256,4	-20,6	602,2	752,7	-20,0	962,5
Aasia	135,6	180,8	-25,0	414,2	517,4	-19,9	708,8
Pohjois-Amerikka	16,3	21,8	-25,2	41,2	51,9	-20,6	67,6
Muut	15,0	9,4	59,6	62,2	48,1	29,3	84,1
Yhteensä	436,9	558,7	-21,8	1 380,0	1 676,8	-17,7	2 255,8

5. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konsernin riskienhallinnan periaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia raportointikaudella. Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2008 konsernin vuosikertomuksessa esitettyjen tietojen kanssa.

Alla olevat taulukot esittävät konsernin suojauslaskennassa käytettävien johdannaisopimusten nimellisarvon tai määrän ja käyvän nettoarvon.

JOHDANNAISSOPIMUKSET (Milj. euroa)

Johdannaiset	30.9.2009		30.9.2008		31.12.2008	
	Nimellisarvo (Milj. euroa)	Käypäarvo (Milj. euroa)	Nimellisarvo (Milj. euroa)	Käypäarvo (Milj. euroa)	Nimellisarvo (Milj. euroa)	Käypäarvo (Milj. euroa)
Valuuttajohdannaiset						
Suojauslaskennassa olevat erät (termiinit):						
Polttoaineen valuuttasuojaus	310,5	-9,3	380,0	7,2	382,7	14,0
Lentokonehankintojen suojaus						
Käyvän arvon suojaus	493,0	3,2	406,8	10,1	425,8	26,4
Rahavirran suojaus	0,0	0,0	63,1	-0,2	58,9	0,4
Leasemaksujen valuuttasuojaus	28,8	-1,0	49,1	1,4	48,4	2,2
Suojauslaskennassa olevat yhteensä	832,3	-7,1	899,0	18,4	915,8	43,0
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:						
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus (termiinit)	76,3	-0,3	60,1	3,4	74,4	3,2
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus (optiot)						
Osto-optiot	13,0	0,3	20,4	0,3	12,8	0,2
Myyntioptiot	13,0	-0,4	19,4	-0,1	18,8	-0,1
Taseen suojaus (termiinit)	88,1	-1,2	67,4	0,4	46,9	-2,3
Yhteensä	190,4	-1,6	167,3	4,0	152,9	1,0
Valuuttajohdannaiset yhteensä	1 022,7	-8,7	1 066,3	22,4	1 068,8	44,0
	30.9.2009		30.9.2008		31.12.2008	
	Nimellisarvo (tonnia)	Käypä arvo (Milj. euroa)	Nimellisarvo (tonnia)	Käypä arvo (Milj. euroa)	Nimellisarvo (tonnia)	Käypä arvo (Milj. euroa)
Hyödykejohdannaiset						
Suojauslaskennassa olevat erät :						
Lentopetrolitermiinit	549 600	-67,4	602 800	52,0	591 300	-153,1
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:						
Lentopetrolitermiinit	75 700	-3,4	69 200	-5,3	71 700	-27,6
Gasoil termiinit	0	0,0	28 500	0,5	17 000	-5,5
Jet differential termiinit	151 000	5,8	460 500	1,1	340 500	6,9
Optiot						
Osto-optiot, lentopetroli	69 750	1,3	45 000	2,0	28 000	0,1
Myyntioptiot, lentopetroli	80 250	-1,4	45 000	-3,9	28 000	-8,9
Osto-optiot, gasoil	0	0,0	64 000	-2,9	47 000	0,0
Myyntioptiot, gasoil	0	0,0	78 500	0,0	63 500	-17,6
Yhteensä		-65,1		43,4		-205,6
	30.9.2009		30.9.2008		31.12.2008	
	Nimellisarvo (Milj. euroa)	Käypä arvo (Milj. euroa)	Nimellisarvo (Milj. euroa)	Käypä arvo (Milj. euroa)	Nimellisarvo (Milj. euroa)	Käypä arvo (Milj. euroa)
Korkojohdannaiset						
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset						
Suojauslaskennassa olevat erät:	7,0	-3,8	18,6	-3,8	16,7	-7,3
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:	7,8	-4,5	12,4	-4,5	11,7	-6,3
Yhteensä	14,7	-8,4	31,0	-8,3	28,4	-13,6
Koronvaihtosopimukset						
Suojauslaskennassa olevat erät:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:	20,0	-0,3	20,0	0,7	20,0	0,1
Yhteensä	20,0	-0,3	20,0	0,7	20,0	0,1
Osakejohdannaiset						
Optiot						
Osto-optiot, osake	0,0	0,0	15,4	0,0	0,0	0,0

6. YRITYSHANKINNAT JA MYNNIT

Konsernin tytäryhtiö Oy Aurinkomatkat - Sun Tours Ltd Ab on ostanut maaliskuussa 2009 Toivelomat Oy:n koko osakekannan ja on siitä lähtien yhdistetty tytäryhtiönä konserniin.

7. TULOVEROT

Tuloverot on merkitty tuloslaskelmaan käyttäen verokantaa, jota sovelletaan vuoden odotettuun kokonaistulokseen.

8. OSAKEKOHTAINEN OSINKO

Yhtiökokous 26.3.2009 päätti olla jakamatta osinkoa tilikaudelta 2008.

9. AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOS (Milj. euroa)

	30.9.2009	30.9.2008	31.12.2008
Kirjanpitoarvo kauden alussa	1 339,6	1 250,2	1 250,2
Käyttöomaisuusinvestoinnit	341,6	241,7	273,2
Ennakoiden muutos	-5,7	-13,6	-4,6
Vähennykset	-58,1	-64,8	-69,0
Poistot	-96,5	-87,8	-110,2
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	1 520,9	1 325,7	1 339,6

Myytävänä olevien hyödykkeiden osuus kauden alussa	19,4	34,7	34,7
Myytävänä olevien hyödykkeiden osuus kauden lopussa	19,4	35,3	19,4

10. KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA

Ajanjaksolla Q1 - Q3 / 2009 konsernin lainoja lyhennettiin lyhennysohjelman mukaisesti. Yhdeksän kuukauden aikana nostettiin lainoja 345,3 milj. euroa, josta lyhytaikaisten osuus oli 99,4 milj. euroa. Muut kirjanpidossa esitetyt lainojen nostot liittyvät vanhoihin vakuudellisiin lainoihin, joiden poikkeuksellisesta sopimusrakenteesta johtuen nettolyhennys kirjataan bruttona sekä nostoksi että lyhennykseksi.

11. VASTUUSITOUMUKSET (Milj. euroa)

	30.9.2009	30.9.2008	31.12.2008
Muut omasta puolesta annetut vakuudet, pantit	440,0	268,3	273,3
Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta, takaukset	82,9	67,5	68,0
Yhteensä	522,9	335,8	341,3

Investointisitoumukset aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä 30.9.2009 olivat 1.200,0 miljoonaa euroa (31.12.2008 1.508,9 miljoonaa euroa)

12. VASTUUT (Milj. euroa)

	30.9.2009	30.9.2008	31.12.2008
Lentokaluston leasemaksuvastuut	221,9	301,5	285,9
Muut vastuut	148,2	201,5	202,5
Yhteensä	370,1	503,0	488,4

13. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Lähipiiritapahtumat on esitetty Finnairin vuoden 2008 vuosikertomuksessa. Tilinpäätöshetken jälkeen ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuusyritysten kanssa olivat raportointikaudella merkitykseltään erittäin vähäisiä.

14. LENTOLIIKENNESUORITTEET 1.1.-30.9.2009

	Koko- liikenne	Eurooppa	Pohjois- Amerikka	Aasia	Kotimaa	Reitti- liikenne yhteensä	Loma- liikenne	Rahti- liikenne
Matkustajat (1000)	5 690	2 830	129	866	998	4 824	866	
Muutos % ed.v.	-8,9	-8,3	13,5	-10,2	-9,3	-8,4	-11,8	
Rahti ja posti (1000 kg)	64 608	13 614	4 671	42 400	2 056	62 741	881	64 608
Muutos % ed.v.	-17,4	-13,2	-15,8	-18,7	-10,8	-17,1	213,6	-17,4
Tarjotut hkm (milj.)	20 018	5 886	1 031	8 093	920	15 929	4 089	
Muutos % ed.v.	-7,8	-8,2	15,1	-12,3	-12,8	-9,4	-0,6	
Myydyt hkm (milj.)	15 189	3 935	854	6 303	546	11 637	3 552	
Muutos % ed.v.	-6,4	-7,6	13,5	-9,2	-12,6	-7,5	-2,6	
Matkustajakäyttöaste %	75,9	66,9	82,8	77,9	59,3	73,1	86,9	
Muutos %-yks. ed.v.	1,1	0,4	-1,2	2,7	0,1	1,6	-1,8	
Tarjotut tnkm (milj.)	3 000							645
Muutos % ed.v.	-10,6							-11,2
Myydyt tnkm (milj.)	1 728							367
Muutos % ed.v.	-9,1							-18,1
Kokonaiskäyttöaste %	57,6							56,9 *
Muutos %-yks. ed.v.	1,0							-4,8

* Laskentaperusteena on käytetty keskimääräistä operatiivista kuljetuskapasiteettia.

15. LAAJAN TULOKSEN ERÄT

Laajassa tuloslaskelmassa esitetään aiemmin suoraan omaan pääomaan kirjatut suojauslaskennassa olevien erien realisoitumattomat johdannaisten arvomuutokset, joilla suojataan tulevaisuuden rahavirtoja sekä valuuttakurssien muutoksista aiheutuneet kurssierot.

	2009	2008	Muutos	2009	2008	Muutos	2008
	1.7.- 30.9.	1.7.- 30.9.	%	1.1.-30.9	1.1.-30.9.	%	1.1.- 31.12.
Kauden tulos	-20,7	-17,8	-	-65,3	-1,3	-	-46,1
Muut laajan tuloksen erät							
Muuntoerot	0,1	0,1	-	0,5	0,3	-	0,1
Myytävissä olevien rahavarojen muutos	9,2	-2,4		11,9	-14,1		-13,7
- Verojen osuus	-3,2	0,9		-4,2	5,0		4,8
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos verojen jälkeen	-1,5	-70,7	-	44,3	23,2	-	-123,6
- Verojen osuus	0,5	24,8		-15,5	-8,2		43,4
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	7,8	-73,0	-	56,7	9,4	-	-137,2
Kauden laaja tulos	-12,9	-90,8	-	-8,6	8,1	-	-183,3

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus kauden laajasta tuloksesta	-12,9	-90,8		-8,7	8,1		-183,5
Vähemmistölle kuuluva osuus kauden laajasta tuloksesta	0,0	0,0		0,1	0,0		0,2

16. KATSAUSKAUDEN JÄLKEISIÄ TAPAHTUMIA

Katsauskauden jälkeen ei ole ollut merkittäviä tapahtumia kuin osavuositarkastuksessa jo selostettuja asioita.